

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXIX ЧИСЛО 121. ДЖЕРСІ СІТІ, Н. ДЖ., СЕРЕДА, 23-ГО МАЯ, 1921. VOL. XXIX. No. 121. JERSEY CITY, N. J., WEDNESDAY, MAY 25, 1921. THREE CENTS

Властители кораблів відкидають згоду зі страйкарями.

Вони далі стоять на становищі проти всяких компромісів.

НЮ ЙОРК, 23. мая. — Товариство властителей кораблів на своїх зборах, що відбулися тут учора, постановило одностайно відкинути пропозиції секретарем (міністром) праці Дейвисом точки залагоді зі страйкувими корабельними робітниками. Вони далі стоять проти всяких уступств страйкувими моряками.

Зате секретареві праці удалось предняти до свого плану провідників робітників, хоч серед самих робітників панує настрій, протинний залагоді на основі пропозицій міністром праці. Після думки Дейвиса моряки повинні згодитися на 15 процент знижки своєї заплати, а за те обстовають при жаданно заплаці за овертайм та підписання письменного контракту на рік.

Уряд починає уступати.

Секретареві праці мало також удалось предняти адмірала Бенсона, предіагателя американської федеральної корабельної ради. Хоч він ще не зовсім годиться на точки Дейвиса, але він все таки згодився брати участь в переговорах між страйкувими моряками та властителями кораблів, що мають вестися завтра у Вашингтоні. Адмірал має заявити, що готов на згоду, як моряки згодяться зі своєї сторони прийняти постанову нем 15-процентною знижкою. Якщо адмірал згодиться з моряками, то це мало би великий вплив на приватних властителей американських кораблів, бо корабельна рада («Шипинг борд»), на котрій чолі стоїть адмірал, має в своїм постані чотири семі часті усій американських кораблів. Значить, приватні властители муслять піти за більшістю, хоч покищо вони заняли непримириме становище і навіть не вислали представителів на конференцію у Вашингтоні, а лише послали до Дейвиса, щодо його повідомити, що вони не беруть участі в переговорах.

Арештованні провідників юнгі вуглевих робітників.

ВІЛІЕСОН, Вест Верджіні, 23. мая. — Як доносить з головної квартири генерала Дейвиса, що переводить военний стан, проголошений в страйковій окрузі Міно, на цілм терені панує спокій.

Нині в полудни поліційні стейтові власти арештували Е. Д. Леандера, організатора Об'єднаних Кооплящих Робітників Америки, котрого союз юнгів вислав на терен страйковий. Арештовано його під закладом поношення орудія. На це він відповів, що він має дозвіл від властей на поношення орудія (лайсенс). Поліція заявила, що проголошення воєнного права губернатором стейту автоматично (само собою) несло всякі дозволу на поношення орудія; поношенням сказано, що він мусить піти з ними до квартири генерала Дейвиса. «Я генерал чом мене бачити, то він може прийти до нашого уряду», — відповів Леандер. Тоді поліційні кинулися на нього, здробили його і повели до окремій тюрми. Так як його пропустили зверненні не проти швиднього права, але проти прокламцій губернатора, то власти можуть задержати його так довго, як довго буде обстоювати воєне право.

Власти держуть його у в'язниці і не pozwalють нікому бачитися з ним. Коли до його військ підійшов офіційний майстер, поліція його відгоняла. Група юнгівів зробила опису колу в'язниці; тоді поліція заявила їм, що вони нарушують прокламцію губернатора проти зібрань і силою розігнала зібраних.

Гончі пси на багату не здалися.

Гончі пси, яких поліційні власти округа Міно уживають для вислідження в'язниці двох пожежарів в копальнях вугля, не багату помагають поліції. Поліція закупила цілу швору гончих псів, але покищо вони показують правдолюбиві лише підчас їжі. Поліція каже, що в'язниці вийють затримати сліди за собою терпентиною та при помочи змінювання обуваж підчас утечі.

Починають великий процес проти юнгі.

ШКАГО, 23. мая. — Велика ласа присяжних судів постановила нині поставити в об'єднання ряд виконавчих юнгівів лідчів за участь в змові перевезати динаміт та другі сильні вибухові матеріали, яких вони хотіли використати до рішких беззаконних вчинків проти неприхильних юнгів підприємств. Разом мають судити вісьмох людей, з котрих двох з безнесовими агентами юнгі.

Запомога для урядника, виконуючого прогібіцію.

ВАШІНГТОН, 23. мая. — Палата послів прийняла справоздаче прогібіційного коміонера Креймера, з котрого виходить, що робота цього урядника потерпів значно через брак фондів; йому не достаче ще 200.000 доларів на удержанье 700 урядників до кінця фінансового року. Приходилося йому чималий відправити цих урядників. Щоби до сего не допустити, палата послів по гарячій дебаті постановила визначити йому суму.

Щобі стати законом, ця ухвала мусить ще перейти сенат. Палаче дебаты в палаті послів, і демократи і републиканці отримали нападки на Креймера як на незалежного урядника; демократи питались, чому президент Гардінг не усунув його, а републиканці відповідали питанню, чому Вілсон не усунув його.

Франція бере позичку в Америці.

Американський банкір Дж. П. Морган оповідає іменем свого банку, що він приготував оглосити в Америці позичку для Французького правительства в сумі 100 мільонів доларів. Це будуть урядові обліги, платні за 20 літ, приносячі півосьма проценту.

Поліційну стацію бомбардуєть, Флешки з домашнім вином.

В суботу рано ньюйорська поліція сконфіскувала в одного Італіяна, що колись був полісьменом, 5.000 флашків якогось алькоголічного напитуку, котрий поліція називає домашнім шампанном. Флашки усталеvano на поліційній стації, скриньками по 150 флашків у кожній. Ціла стація поліції виглядала як пивничий броварник. Та се це найменше. Правдива біда почалася в неділю по полудни, коли напитуку в флашках розігрівав від спеки. Коло 1 години вибухла з голосним гуком одна флашка, але поліція не звертала на се уваги, бо від часу як поліція переводить в життя закон прогібіційний, така стрілянина звичайна собі річ на поліції. Але по якимсь часі стрілянина стала щораз настійшя, як наконеч переіменилася в правдиве бомбардуванье. Коло 6 години вечером поліційний поручник, який сидів в комнаті, був увесь покритий склом та вибухомним напитуком. Інспектор поліції приказав перенести напитуку до пивнички, де йому булоб холодійше. Трох полісьменів надалго гумови рукавички і звязали до роботи. Але вона не була легка: часто флашки вибухали їм в руках, обстоюючи їм склом та пінною. Аж як до переносження напитуку відкомодеровани цілий ряд поліції, і який кожорив полісьмен не брав більше флашків як дві, деручи кожда як крайдальше від лица, владосі сторожкам безпеченства віднести напитуку в безпечне місце.

Зміна границь підкарпатської України.

«Моргенштайнунг» доносить з Ужгороду: На основі певних інформацій губернатор Закарпатської України др. Жаткович, підчас його останньої присутності в Празі, одержав від міністра загр. справ др. Аренаса певне приречення, що границі Закарпатської України відповідаю до бажань цього краю будуть змінені. Як відомо від довшого часу істнує спір поміж Закарпатською Україною і мекуючою частю Словацьчини за приналежність кількох комітатів. Ці комітати прилучили в своїм часі до Словацьчини. Тепер має в тім напрямі наступити зміна. Границі Закарпатської України будуть пересунути даліше на захід, а саме до Закарпатської України мають прийти судові округи комітату Унг — Собранці і Великі Капушани, які на телеграфічній розпорядок міністра Гоззи прилучено 1920 р. до Словацьчини.

Кишкеним згодієм в 87-ім році життя.

В Нью Йорку арештовано 87-літнього мушину Гарі Вілієма, відомого під іменем «декан кишкених злодіїв». Мимо свого віку Вілієм має ще «дівну руку» і не покидає своєї «ремесла», котрому після рахунку поліції посвятив 54 роки свого життя. В році 1921. він це арештувалим ним не був. Може й тепер ще бувби уті перед арештом, але він пробував шаста на фері; цілому рядови пасажирів попросили ріжні дозорогичності. Зв'язана поліція нашла постарілого в ремеслі Вілієма; коли люди виходили з порому, Вілієм замішався в саму середину товпи і нібито нехотучи піткнувся на одного пасажиря, котрому очевидно від того підкнення Вілієма пропало шось з кишкени. Коли вже вийшли зі стації, детективи приступили до Вілієма і як кажуть: «Ми бачили тебе». «Ну, як бачили, то нема що робити крику!» — каже спокійно злодіє. Він пішов спокійно на поліційну стацію і просив щоби скоро видано йому віпрок. Своє ремесло почав він вести в 1867 році і нині хвалять ся, що сидів майже в кожній місті Америки.

Похорон поляглих українських героїв у винниках коло Львова.

В суботу, 23. швітая с. р. відбувся похорон п'ятнадцяти галицьких Стрільців, що полягли в осени 1918 р. під Винниками коло Львова. В похороні взяли участь відпоручники всі українських товариств зі Львова, українські пластуни і пластуни, а також др. Степан Шухевич, що власне був командантом відтинку Винники, отже й поляглих.

Співав хор львівських товариств «Боя» і «Бандурист», а ховало героїв 5 священників. Вози, на яких відправлено домовини поляглих, були замані і вкриті вінцями.

З імен похоронених звістять тільки два: Лука Семчук з Пирятина радехівського повіту, та Петро Довгий з Романова. Іх обох прихила відправити родина. Решта імен поляглих невдома.

За похоронним походом шли польські жандарми. Проголошений похорон не було вільно відмовити отже на козлах «Отчизна» і відповіло: «Ще не умерла Україна».

Смерть через спеку.

Через стрілянку спеку, яка пабувала до великих містач в неділю, багату людину померло від сончного удару. В Нью Йорку погіб одні 37-літній мушину, що найбільша теплота в сім місті винесла всего 85 степенів. Зате в Бостоні, де спека виносила колу 95, 13 осіб ужалю від спеки; з того померла одна особа. Про багату вилучили стрілянку спеку доносить з Шкаго. Дивно, що в полудневий стріях спека зовсім не була вездіка.

Вісті з України.

Від приїзого з радянської України довідуеться львівська газета «Український Вістник», що маляр Я. Струханчук живе в Умані; одружився. «Деждо» Іван Вербовий У. С. С. живе на Поділ, по перебутому синопому тифові. Михайло Петрицький посод, арештований у Винниках, вивезений до «Чека» у Харкові, помер на червину весною с. р. Всеволод Голубович був прем'єр українських міністрів з Центральної Ради живе в «Чека» у Харкові. Лизівський арештований в Харкові. Чехський живе кофінтований в Харкові. Кооператор Березник помер в Харківщині. «Чека». Говорять, що ген. Микитка розстріляний большевиками. Поет Мелетій Кічура живе в Києві.

Заворушення в місті Александрії в Афріці.

Міщане населення стіється кравано на Європейців. АЛЕКСАНДРІЯ, Египет, 23. мая. — В суботу вечером повстали тут бунти заворушення, в яких згинуло 7 Європейців, а 72 інших було ранених.

Лондон, 23. мая.

Бюро Райтера доносить, що в неділю в часі улничих бунт згинуло багату осіб. Туземці напали на Європейців і счинилися кровава борня. Потім прибуло британське військо і обняло місто в свою котролю. Заколот повстав наслідком того, що один Грек убив одного туземця (Египтянина). По тім убийстві туземці стали нападати на Греків і других Європейців.

Амбулжанс вганяли всю ніч, забіраючи ранених до шпиталів. В деяких сторонах міста підложено огонь, а в одному окролі міста, як кажуть, населення мало навіть спалити одного чоловіка живцем.

Вночі товня вибувала вікна протвору кількох будів, а рано всі бізнеси були позмикані.

Смерть через спеку.

Через стрілянку спеку, яка пабувала до великих містач в неділю, багату людину померло від сончного удару. В Нью Йорку погіб одні 37-літній мушину, що найбільша теплота в сім місті винесла всего 85 степенів. Зате в Бостоні, де спека виносила колу 95, 13 осіб ужалю від спеки; з того померла одна особа. Про багату вилучили стрілянку спеку доносить з Шкаго. Дивно, що в полудневий стріях спека зовсім не була вездіка.

Папа римський радить скінчити кроваву боротьбу в Ірландії.

ДАНДОК, Ірландія, 21. мая. — Папа римський Бенедикт XV. прислав до айриського архієпископа, кардинала Лога, лист в якого радить Айршиям і Англіянам прийти до порозуміння, показуючи насильну кроваву боротьбу.

Поітеретано багату телеграфічних ліній. В істі Каїро також повстало велике заворушення умів, але не було жадних загодітів.

Папа римський радить скінчити кроваву боротьбу в Ірландії.

ДАНДОК, Ірландія, 21. мая. — Папа римський Бенедикт XV. прислав до айриського архієпископа, кардинала Лога, лист в якого радить Айршиям і Англіянам прийти до порозуміння, показуючи насильну кроваву боротьбу. Поітеретано багату телеграфічних ліній. В істі Каїро також повстало велике заворушення умів, але не було жадних загодітів.

Протест Канади проти польської окупації Галичини.

ОТТАВА, Онтаріо, Канада, 14. мая. — О. Сембратович довідуеться, що на просьбу доміняльних послів Мекс і Др. Блейка прем'єр М'єн вислав на руки Ллойда Джорджа телеграму до альянтської Найвисшої Ради в Лондоні проти польської окупації Східної Галичини з домаганням признання їй независимости.

Нуортева арештований в Москві як шпіон проти большевиків.

САТЕРІ НУОРТЕВА, СЕКРЕТАР МАРТЕНСА, КОТРИЙ НЕДАВНО ПРИБІВ З НЮ ЙОРКУ ДО МОСКВИ АРЕШТОВАНИЙ ЗА ШПІОНАЖУ В КОРИСТІ АЛІАНТІВ. — ГРОЗИТЬ ЙОМУ СМЕРТЬ ЧЕРЕЗ РОЗСТРЕЛЕННЯ.

БЕРЛІН, 23. мая. — Сатері Нуортева, бушній секретар большевиського «амбасадора» в Нью Йорку Мартенса сяде тепер в тюрмі в Москві під закладом шпіонаж проти большевиків в користь аліантів.

Кажуть, що його велів арештувати Ленін, коли дізнався про його діяльність від американського капіталіста Вашингтона Д. Вандерлана.

«Чека» («чрезвичайка»), то є комісія для давлення котролевоїції напала на мешкане Нуортеви одного дня о 4 годині рано і нашла у нього документи, які стверджують, що він був провакатором і шпіоном на службі аліантів проти большевиського уряду.

Прикре положенне на Горішньому Шлеску.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ПОСИЛАЄ ТУДИ СВОІ ВІЙСКА. — З НІМЕЧНИНИ НАПІВЛЯЮТЬ НА ШЛЕСК ДОБРОВОЛЬЦІ.

ЛОНДОН, 23. мая. — Британське правительство постановило вислати війська на Шлеск в якій найскоршому часі.

Сю постанову прийнято по вимлі гадок в сій справі між Великою Британією і Францією. Британській війській частині будуть вислані для скріплення альянтських залог на Горішньому Шлеску в найближій будучині. В урядовому відомленні не подано величчин військвій сили, яку Англія вислала на Шлеск, але як запевняють вона має обіймати 4 батальйони, імовірно те саме військо, що вже було на Горішньому Шлеску, а яке пізнійше відіслано було до Німеччини на ріку Рен.

В суботу Німці відігнали польських повстанців 5 міль на сдл.

Кореспондент лондонський «Таймса» каже, що є всікі признаки, що Німці мають до диспозиції всілякі засоби правильної армії. Він додає, що Німці готовились до вилплати Полякам протягом останніх двох тижнів, та що вони роблять всякі зусилля, щоби відбити від Поляків шлях Горішній Шлеск.

Він далі пише, що військвій рухи Німців не виглядають гебій тільки вперх зі сторони шлеського німецького населення проти польських наїзників, але як шкочом поважна зорганізована військвій частина.

Кореспондент заявляє, що міжальянська комісія не видала перепинити польського наїзду, а тепер має насилки своєї безрадности.

Польській «повстанці», каже він, щораз то скріплювали свої становища і розширювали свою котролю над промисловими округами Шлеска. Кажуть, що їм владосі відновити роботи в копальнях, фабриках і робітнях, та що тепер випирають альянтській власти зі міст, в яких вони ще досі остаяються. Польській «повстанці» хотять обити в останнє залізничний шлях між Катовіці і Гляйвіці.

Мешканці міста Бойтен і Катовіці нарікають, що міжальянська комісія не може привернути споною в їх околицях.

Кореспондент війкій значучо, що тепер на ділі перестала істнувати границя між Німеччиною і Шлеском, та що Німці посилюють через границю жовірив і орудія, а до Німеччини забірають польських поленових.

Французько-німецький спір ізза горішнього Шлеска.

ПАРІЖ, 23. мая. — Сьогодні сполудня французський прем'єр Бріан закликав до себе німецького амбасадора Маєра і вручив йому ноту, в якій переказав осторогу Німеччині, що як нахлі німецьких жовірив на Горішній Шлеск не буде здержаний, то Франція вважатиме се причиною війни. Він також каже, щоби Німеччина подбала о усуненні тих німецьких війск, що вже перейшли з Німеччини на Шлеск.

Німецьке правительство заявляє, що воно не всилі сповнити домагань Франції, бо не має средств для здержанья добровольців, що Іауть на Шлеск, але не має змоги забрати їх із Шлеска. Німецьке правительство натомість винить міжальянську ледбачитову комісію за аварію, яка постанала на Шлеску через впусцення туди польських наїзників.

Означе, як запевняють в дипломатичних кругах в Парижі, французське правительство таким становищем не вдоволяється і буде таки далі наставати на своїх домаганнях до Німеччини.

